

Anton Hauge

MINNEORD

LARS J. BJERTNÆS



Professor emeritus ved Universitetet i Oslo Anton Hauge døde den 23. juli 2024, 90 år gammel. Han startet skolegangen i Oslo, etter krigsutbruddet i 1940. Som speider, og med våre polarhelter som forbilder, dro Anton og kameratene på overnattingsturer i Nordmarka, noen ganger også på vinterstid. Det næret hans forhold til dyre- og plantelivet.

Etter legestudiet i Oslo søkte Anton turnustjeneste på Fylkessykehuset i Tromsø og i et distrikt utenfor Harstad, hvor sykebesøkene foregikk med fiskebåt. Der måtte han lære å sette sjøbein og håndtere sjøsyke. Han delte vaktene med en kollega og måtte raskt oppgi drømmen om fritid for turer på Finnmarksvidda. Han reiste hjem til stipendiatstilling på Fysiologisk institutt ved Universitetet i Oslo, hvor han disputerte i 1969 på en avhandling om virkningen av hypoksi på lungesirkulasjonen. Den ble inngangsbilletten til to år med Fulbright-stipendium som postdok ved Cardiovascular Research Institute, University of California, San Fransisco. Der samarbeidet han med ledende respirasjonsfysiologer. Noen av dem var også anestesileger, og det vekket hans interesse for den spesialiteten.

I en periode på 1970-tallet søkte Anton seg til Anestesiavdelingen på Ullevål sykehus. Inspirert av erfaringene fra USA foreslo han å fokusere mer på fysiologiske temaer i anestesilegeutdannelsen. Forslaget ledet til

forskningssamarbeid på områdene respirasjon, sirkulasjon og metabolisme under anestesi, og han ble belønnet med Astra-prisen av Norsk anesthesiologisk forening.

Som førsteamanuensis og senere professor på Fysiologisk institutt var Antons strukturerte forelesninger høyt verdsatt av studentene. Han var sjenerøs, men beskjeden på egne vegne. Få veiledere ville ha latt seg hjertekateterisere, for deretter å holde pusten lengst mulig under ergometersykling med hodet nede i en balje med isvann. Eksperimentet støttet mistanken om at dykkerefleksen som bidrar til at dyr kan overleve langvarige dykk, kan bedre menneskers sjanser til å overleve drukningsulykker.

Anton fikk sammen med kollega Gunnar Nicolaysen i 1980 HM Kongens medalje i gull for forskning på sirkulasjons- og respirasjonsfysiologi. Fra unge år hadde han bekymret seg for klimaforandringene og utviklingen av klodens dyre- og planteliv, og ved selvsyn bevitnet han forfallet i regnskogen. Det inspirerte ham til radiokåserier og aviskronikker. Han ble i 1999 hedret med Universitetet i Oslos pris for fremragende forskningsformidling.

Før USA-oppholdet hadde Anton truffet sin kjære Tone Skappel Fjeldstad, som han giftet seg med i 1966. Han var meget stolt av familien, med barna Nina, Lars, svigerbarn og fem barnebarn. Tankene går i dag til Tone og etterkommerne. Fred være med Anton Hauges minne!

Publisert: 23. september 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0428
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. februar 2026.